Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 15 oktober 2024

Portefeuille: Opvang (MO/BW, Ongedocumenteerden en Vluchtelingen) (15)
Agendapunt: B17

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel van raadsleden Yemane, Aslami en Broersen inzake een toekomstbestendig informeel aanbod nieuwkomers

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de raadsinformatiebrief met de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel van raadsleden Yemane (GroenLinks), Aslami (D66) en Broersen (Volt) over een toekomstbestendig informeel aanbod voor nieuwkomers waarvan de belangrijkste punten zijn:

a. Een stedelijke stadsdeeloverstijgende opdracht te maken voor het informele aanbod voor nieuwkomers, zodat het niet meer uitmaakt in welk stadsdeel een nieuwkomer komt te wonen voor het informele aanbod waarvan deze persoon gebruik kan maken.
b. Een inventarisatie te maken van type en omvang van informeel aanbod voor nieuwkomers dat de komende jaren benodigd is inclusief de bijbehorende kosten en na te gaan in hoeverre dit vanuit bestaande middelen kan worden gedekt.
c. Het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam (NNA) te subsidiëren om hiermee zorg te dragen voor het borgen en positioneren van een breed en inclusief netwerk van organisaties die zich inzetten voor het informeel aanbod voor nieuwkomers. En dit te doen in de voorgestelde vorm waarbij subsidiëring toekomt aan de organisatie die het voorzitterschap van het netwerk vervult.
d. Het netwerk als sparringpartner te benutten voor de inzet van het informele aanbod, het beleid rondom het informele aanbod en het mogelijk maken van verbinding met het formele aanbod.
e. Formele organisaties (zoals uitvoerders van de gemeente) te stimuleren om het informele veld als waardevolle gespreks- en samenwerkingspartners mee te nemen in beleidsvorming.
f. De ervaringen en behoeften van nieuwkomers centraal te stellen in het aanbod en het maken van beleid en hierin nieuwkomers zelf ook een stem te geven.
g. De financiële ondersteuning van het NNA te dekken uit bestaande middelen, zodat de positionering van het informele aanbod de komende jaren versterkt wordt.
h. Het college adviseert de raad om met het initiatiefvoorstel in te stemmen.

Kernboodschap

In Amsterdam zijn veel maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor nieuwkomers. Veel van deze organisaties werken samen in het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam (NNA). Zij bieden laagdrempelige ondersteuning, activiteiten en ontmoeting voor nieuwkomers. Deze inzet die op allerlei manieren aansluiting vindt bij de doelgroep, waardeert het college zeer. Daarom gaat het college onderzoeken of er een stedelijke opdracht voor informeel aanbod voor nieuwkomers kan komen, ontwikkelen we een subsidieregeling voor organisaties die aan nieuwkomers activiteiten en ondersteuning aanbieden en financieren we een coördinator voor het NNA die de samenwerking en kennisdeling met het netwerk en met formele partijen verder kan ontwikkelen.

Bestuurlijke achtergrond

Op 28 maart 2024 hebben de leden Yemane (GroenLinks), Aslami (D66) en Broersen (Volt) het initiatiefvoorstel 'Toekomstbestendig informeel aanbod nieuwkomers' ingediend en gevraagd om een bestuurlijke reactie van het college.

Op 16 juli 2024 heeft het college van B en W ingestemd met het beleidskader 'De Amsterdamse inzet voor vluchtelingen en ongedocumenteerden'.

Op 11 september 2024 heeft de raadscommissie SED de gemeenteraad geadviseerd over het beleidskader 'De Amsterdamse inzet voor vluchtelingen en ongedocumenteerden'

Op 9 en 10 oktober 2024 heeft de gemeenteraad besloten over het beleidskader 'De Amsterdamse inzet voor vluchtelingen en ongedocumenteerden'.

Bestuurlijke prioriteit

Niet van toepassing.

Wettelijke grondslag

Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, artikel 76.

Gemeentewet, artikel 147a, eerste lid jo: een lid van de raad kan een voorstel voor een verordening of een ander voorstel ter behandeling in de raad indienen.

Gemeentewet, artikel 147a, vierde lid: De raad neemt geen besluit over een voorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen.

Onderbouwing besluit

Initiatiefvoorstel

Amsterdam, als stad van migratie, staat voor diversiteit en wil vluchtelingen en ongedocumenteerden niet alleen een tijdelijk onderkomen bieden, maar ook kansen geven om volwaardig inwoner te zijn van onze stad. We doen dit tegen de achtergrond van schaarste aan woningen, druk op voorzieningen waaronder de zorg en het onderwijs en een bredere taak ten opzichte van opvang en huisvesting van kwetsbare groepen. De gemeente ambieert een omgeving te creëren waarin iedereen zich, ongeacht achtergrond of status, al dan niet tijdelijk, thuis kan voelen, mee kan doen en kan bijdragen als Amsterdammer. Amsterdam streeft naar verbinding tussen alle Amsterdammers door middel van samenwerking met formele en informele initiatieven en met oog voor de directe omgeving. Dit vraagt om communicatie, begrip en gedeelde verantwoordelijkheid van alle betrokkenen en het behouden van een menselijke benadering in alle acties. De opvangcapaciteit voor vluchtelingen in Amsterdam is de afgelopen jaren sterk uitgebreid. Met de uitbreiding van de opvangcapaciteit is ook de vraag naar informeel taalaanbod, activiteiten, ondersteuning of ontmoeting met andere Amsterdammers, gegroeid. Amsterdam kent een fijnmazig, specialistisch en gevarieerd netwerk van informele organisaties die op allerlei manieren ondersteuning bieden aan nieuwkomers. Zij hebben de laatste jaren te maken gehad met een sterk toenemende vraag. Een groot aantal van deze maatschappelijke organisaties heeft zich verenigd in het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam (NNA). Dit is een open, groeiend netwerk dat met tientallen

aangesloten informele organisaties een integrale aanpak van integratie voorstaan. Het NNA is een open netwerk, dit houdt in dat alle organisaties en initiatieven met dezelfde doelstellingen van het netwerk (het verbinden van nieuwe en oude Amsterdammers, en nieuwkomers ondersteunen hun weg in de stad te vinden) zich hierbij kunnen aansluiten. Dit is belangrijk, omdat hiermee alle initiatieven aan elkaar verbonden kunnen worden en elkaar kunnen versterken. Naast informele organisaties, zijn er ook een aantal formele partijen aangehaakt bij het NNA, zoals Vluchtelingenwerk Nederland. De opgave wordt de komende jaren niet minder en vraagt om een toekomstbestendig, inclusief en open netwerk rondom het informele aanbod voor nieuwkomers.

Bestuurlijke reactie

Ad 1a. Een stedelijke stadsdeeloverstijgende opdracht te maken voor het informele aanbod voor nieuwkomers, zodat het niet meer uitmaakt in welk stadsdeel een nieuwkomer komt te wonen voor het informele aanbod waarvan deze persoon gebruik kan maken.

De ondersteuning die diverse informele organisaties nieuwkomers bieden, draagt bij aan hun welzijn en maakt het makkelijker voor hen om de stap te nemen naar ondersteuning in het reguliere Amsterdamse aanbod. De financiering voor de informele ondersteuning komt nu vaak vanuit de sociale basis: gericht op activiteiten in het stadsdeel, voor buurtbewoners. Het aanbod van deze informele organisaties is vaak specialistisch aanbod, vooral gericht op een specifieke doelgroep: nieuwkomers in Amsterdam, ongeacht in welk stadsdeel zij verblijven. Subsidie vanuit de sociale basis sluit hier dan ook minder goed op aan. Het college ontwikkelt een stadsbrede subsidieregeling voor de aankomstinfrastructuur voor vluchtelingen en ondersteuning aan ongedocumenteerden (AVOO). In de eerste helft van 2025 wordt u en de raad hierover verder geïnformeerd. Het college wil ook andere vormen van het ondersteunen van stadsbreed ondersteuningsaanbod voor nieuwkomers, zoals het maken van een stedelijke opdracht voor informeel aanbod op aan nieuwkomers, onderzoeken in samenspraak met de diverse aanbieders van dit informele aanbod. Deze reactie is in lijn met het voorstel op dit punt.

Ad 1b. Een inventarisatie te maken van type en omvang van informeel aanbod voor nieuwkomers dat de komende jaren benodigd is inclusief de bijbehorende kosten en na te gaan in hoeverre dit vanuit bestaande middelen kan worden gedekt.

Er is als startsein van de nauwere samenwerking tussen formele en informele organisaties op dit terrein een kennisdag georganiseerd waarbij de opgave voor de stad, het aanbod en de wensen en knelpunten in de huidige situatie met elkaar besproken zijn. Voor een verdiepende slag op de verschillende typen aanbod zijn vervolgens thematische rondetafelgesprekken georganiseerd die input gaven voor de eerdergenoemde stedelijke subsidieregeling. Daarnaast wordt de gemeente Amsterdam doorlopend gevraagd en ongevraagd geadviseerd over onderwerpen die van belang zijn voor nieuwkomers door de verschillende klankbordgroepen met deelnemers uit deze doelgroepen. Deze adviezen zijn ook onderdeel van de afwegingen die het college maakt ten aanzien van beleid op het gebied van nieuwkomers. Een inventarisatie van type en omvang van het totale informele aanbod dat komende jaren benodigd is met bijbehorend inzicht in de kosten is daarbij een passend instrument om te ontwikkelen. Deze reactie is in lijn met het voorstel op dit punt.

Ad 1c. Het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam (NNA) te subsidiëren om hiermee zorg te dragen voor het borgen en positioneren van een breed en inclusief netwerk van organisaties die zich inzetten voor het informeel aanbod voor nieuwkomers. En dit te doen in de voorgestelde vorm waarbij subsidiëring toekomt aan de organisatie die het voorzitterschap van het netwerk vervult.

De organisaties die in het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam samenkomen bieden een breed scala aan ondersteuning, activiteiten en ontmoeting voor nieuwkomers en Amsterdammers. Deze

gevarieerde inzet die op allerlei manieren aansluiting vindt bij de eveneens gevarieerde doelgroep, waardeert het college zeer. Veel activiteiten die de informele partijen bieden aan nieuwkomers zullen passen onder de subsidiabele activiteiten in de stedelijke subsidieregeling (AVOO) zoals benoemd ad 1a. Met de grote, structurele opgave op het gebied van opvang en ondersteuning van nieuwkomers in Amsterdam is daarbovenop ook een structurele relatie tussen de gemeente Amsterdam en het NNA passend. Eén coördinerende partij die het voorzitterschap van dit netwerk op zich neemt, eerste aanspreekpunt is voor en over het netwerk en daarvoor financieel gecompenseerd wordt, vindt het college passend. De uitwerking hiervan zal gezamenlijk met de diverse informele organisaties onderzocht en verder gebracht moeten worden. De gezamenlijke verwachting uit de eerste besprekingen over deze opdracht met de leden van het NNA is dat deze coördinerende functie acht tot tien uur per week in beslag zal nemen. Deze reactie is in lijn met het voorstel op dit punt.

Ad 1d. Het netwerk als sparringpartner te benutten voor de inzet van het informele aanbod, het beleid rondom het informele aanbod en het mogelijk maken van verbinding met het formele aanbod.

Het college beschouwt het uitgebreide informele ondersteuningsaanbod voor nieuwkomers in onze stad als zeer waardevol. Het is een fijnmazig en breed georiënteerd specialistisch aanbod dat in kan spelen op veel verschillende behoeften bij verschillende nieuwkomers, met cultuursensitiviteit en gelijkwaardigheid hoog in het vaandel. Daarom zet het college zich in om informele aanbieders van ondersteuning aan nieuwkomers zowel binnen als buiten het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam, als sparringpartner te benutten. De manieren waarop wij dit op dit moment al doen, zullen wij voort blijven zetten. Daarnaast zal het college onderzoeken welke vormen van het versterken van de samenwerking tussen (in)formele ondersteuning voor nieuwkomers in Amsterdam, het passends is. We verkennen hiervoor bijvoorbeeld het organiseren van regelmatig terugkerende thematische bijeenkomsten op eenzelfde manier als al een aantal jaar door diverse betrokkenen als zeer prettig is ervaren rondom de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). Deze reactie is in lijn met het voorstel op dit punt.

Ad 1e. Formele organisaties (zoals uitvoerders van de gemeente) te stimuleren om het informele veld als waardevolle gespreks- en samenwerkingspartners mee te nemen in beleidsvorming.

Dit voorjaar hebben we voor betrokken gemeenteambtenaren en partijen in de stad een kennisdag (in)formele samenwerking ondersteuning nieuwkomers, inclusief dialoogsessie georganiseerd. Uitvoerders van de gemeente, zoals klantbegeleiders, verwijzen nieuwkomers ook actief door naar informele organisaties in de stad en de uitvoerders staan ook in contact met deze organisaties. Wat betreft beleidsvorming: als er subsidies en aanbestedingen in de markt worden gezet, worden partijen in de stad altijd geraadpleegd door middel van een marktconsultatie of rondetafelgesprekken. We onderzoeken op welke manieren we doorlopend de verbinding tussen de formele en informele partijen kunnen uitbreiden, zoals beschreven onder ad 1d. De adviezen van de (in)formele organisaties zelf, maar ook van de diverse klankbordgroepen die de gemeente met en voor nieuwkomers heeft, zijn daarbij een belangrijke informatiebron. Deze reactie is in lijn met het voorstel op dit punt.

Ad 1f. De ervaringen en behoeften van nieuwkomers centraal te stellen in het aanbod en het maken van beleid en hierin nieuwkomers zelf ook een stem te geven.

Het betrekken van de doelgroep zelf bij onze inzet voor vluchtelingen en ongedocumenteerden is een leidend principe voor het college. Dat gebeurt primair via de verschillende klankbordgroepen die hiervoor zijn ingericht. Hier worden gevraagd en ongevraagd thema's besproken die zijn geagendeerd door de doelgroep of waarvan de gemeente behoefte heeft om ervaringen en inzichten te toetsen. De klankbordgroepen staan ook open voor het adviseren van Amsterdamse partijen die

op een andere manier betrokken zijn bij het ondersteunen van nieuwe Amsterdammers dan vanuit de gemeente zelf. Het college verkent op basis van de gesprekken met de klankbordgroepen aanvullende manieren om ervaringen en behoeften van nieuwkomers doorlopend deel te laten maken van het beleid voor deze doelgroepen als de behoefte daarin verandert. Deze reactie is in lijn met het voorstel, het is ondersteunend aan bestaand beleid.

Ad 1g. De financiële ondersteuning van het NNA te dekken uit bestaande middelen, zodat de positionering van het informele aanbod de komende jaren versterkt wordt.

De opdracht voor de coördinator van het NNA voor acht tot tien uur per week kan worden gedekt uit de bestaande, incidentele middelen die deze bestuursperiode zijn vrijgemaakt voor de ondersteuning van nieuwkomers in het programma Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden (programma 7). Ook de stadsbrede subsidieregeling AVOO zal uit bestaande middelen worden gedekt. Hierover wordt uw raad in de eerste helft van 2025 verder geïnformeerd. Deze reactie is in lijn met het voorstel.

Ad 1h. Het college adviseert de raad om met het initiatiefvoorstel in te stemmen.

Participatie

De gemeente Amsterdam is sinds het najaar van 2023 standaard aanwezig bij de kwartaalbijeenkomsten van het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam. Dit initiatiefvoorstel, de praktische uitvoering ervan en de eerste gesprekken over de rol van een coördinator voor het Netwerk zijn hier ook meermaals agendapunt geweest. Ook bij de verdere uitwerking van de in deze bestuurlijke reactie benoemde stadsbrede subsidieregeling worden diverse partijen uitgenodigd om mee te denken over de ondersteuning en activiteiten die vanuit de regeling gesubsidieerd zouden moeten worden.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

Volgt bij uitwerking inkoop coördinator Netwerk Nieuwkomers en in subsidieregeling AVOO.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-060711	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-060715	Bijlage 2. IV "Een toekomstbestendig informeel aanbod voor nieuwkomers".pdf (pdf)

AD2024-060716	Bijlage 1. Bestuurlijke reactie IV Een toekomstbestendig informeel aanbod nieuwkomers.docx (msw12)
AD2024-060717	Advies (pdf)
AD2024-063122	B - 17 Getekende brief VN2024-014198.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten